

CIJENE

Izvori i metode prikupljanja podataka

Potrošačke cijene proizvoda i usluga prikupljaju snimatelji cijena u izabranim gradovima (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje, Budva, Bar), koji predstavljaju veće tržišne centre.

Cijene roba i usluga snimaju se jednom mjesečno na određenom broju izabranih tržišnih mjesta, po pravilu, sa najvećim prometom u gradu.

Prosječne cijene za grad izračunavaju se za svaki artikal posebno, prostom geometrijskom sredinom iz više snimljenih cijena izabranih tržišnih mjesta u gradu.

Prosječne mjesečne cijene za Crnu Goru izračunate su na osnovu prosječnih cijena gradova, koje su ponderisane godišnjom strukturom potrošnje domaćinstava.

Opšti i grupni indeksi cijena izračunavaju se ponderisanjem individualnih indeksa sa strukturom potrošnje domaćinstava dobijenom na osnovu podataka iz Ankete o potrošnji domaćinstava.

Obuhvat

Lista proizvoda obuhvata 576 najznačajnijih proizvoda i usluga lične potrošnje. Osnovni kriterijum izbora je učešće grupe proizvoda u ličnoj potrošnji, tako da su izabrani reprezentni proizvodi za sve klase COICOP klasifikacije čije učešće u potrošnji prelazi 0,1%. Ponderacioni sistem indeksa potrošačkih cijena povremeno se mijenja, a između promjena vrši se djelimična korekcija kao rezultat nastalih promjena u kretanju cijena. Indeksne serije svake godine preračunavaju se na novu bazu.

Definicije

Potrošačke cijene predstavljaju cijene po kojima trgovina na malo, individualni proizvođači i vršioци usluga prodaju proizvode i usluge krajnjim potrošačima, odnosno cijene po kojima krajnji potrošači plaćaju proizvode široke potrošnje i usluge. Prate se cijene po kojima se prodaju najveće količine izabranih proizvoda tzv. „najčešće“ cijene. Indeksi potrošačkih cijena računaju se na osnovu indeksnih (reprezentativnih) lista artikala i usluga i odgovarajućih ponderacija, za cijene uporedive sa baznim cijenama po formuli:

$$I = \frac{\sum \frac{P_n}{P_o} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

i za cijene koje nisu direktno uporedive sa baznim cijenama po formuli :

$$I = \frac{\sum i_{n-1} \cdot \frac{P_n}{P_{n-1}} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

gdje je:

I_{n-1} = bazni indeks (za svaki pojedini artikal) u prethodnom mjesecu,

P_n = prosječna cijena u tekućem mjesecu,

P_{n-1} = prosječna cijena u prethodnom mjesecu.

P_o = prosječna cijena u baznom periodu,

W_o = struktura potrošnje domaćinstva.

PRICES

Sources and methods of data collection

Consumer prices of products and services are observed and recorded by price collectors in the cities representing bigger market centres (Podgorica, Niksic, Bijelo Polje, Budva, Bar).

Prices of goods and services are collected monthly from selected outlets that have the highest turnover in the municipality.

The *average price at municipal level* is calculated for each product, as a simple geometric mean of several prices recorded at different (selected) places within municipality.

The *average monthly prices for Montenegro* are calculated from average prices in municipalities, weighted by the annual structure of household expenditure.

General and group price indices are calculated by weighting individual indices with household expenditure structure based on Household budget survey data.

Coverage

The list of products contains 576 representative products and services of individual consumption. The main criterion of choice is share of group's products in personal consumption, so that the selected represented products for all classes of COICOP classification whose participation in the consumption exceeds 0.1%. Weighting system of Consumer price index is periodically changed and partial correction is done between changes as the result of price changes. The base of index series is recalculated every year.

Definitions

Consumer prices refer to prices at which retail trade, private agricultural producers and service suppliers sell their own products and services to final consumers. Those are, in other words, goods and services prices paid by final consumers. Observed are the prices at which the highest quantities of chosen products are sold, i.e., the "most common" prices. Consumer Price indices are calculated on the basis of index (representative) lists of products and services and corresponding weights, for the prices comparable to the base prices, using the following formula:

$$I = \frac{\sum \frac{P_n}{P_o} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

and for prices not directly comparable with the base prices, by the following formula:

$$I = \frac{\sum i_{n-1} \cdot \frac{P_n}{P_{n-1}} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

where:

I_{n-1} = basic index (for each, particular article) in the preceding month,

P_n = average price in the current month,

P_{n-1} = average price in the preceding month,

P_o = average price in the basic period,

W_o = household expenditure structure.

11 – 1. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA

CONSUMER PRICE INDICES

2021 = 100

	2019	2020	2021	2022	
UKUPAN INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA	97,9	97,6	100,0	113,0	TOTAL CONSUMER PRICE INDEX
Hrana i bezalkoholna pića	95,1	96,6	100,0	122,6	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Alkoholna pića i duvan	94,3	96,8	100,0	104,7	<i>Alcoholic beverages and tobacco</i>
Odjeća i obuća	100,8	100,9	100,0	104,3	<i>Clothing and footwear</i>
Stanovanje, voda, struja, gas i dr. goriva	100,4	99,6	100,0	109,4	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
Namještaj, oprema za domaćinstvo i rutinsko održavanje stana	99,0	98,2	100,0	108,1	<i>Furnishing, household equipment and routine household maintenance</i>
Zdravlje	97,5	98,7	100,0	104,9	<i>Health</i>
Prevoz	99,9	93,8	100,0	116,2	<i>Transport</i>
Komunikacije	100,8	100,3	100,0	99,9	<i>Communication</i>
Rekreacija i kultura	100,1	99,8	100,0	101,3	<i>Recreation and culture</i>
Obrazovanje	100,0	100,1	100,0	100,6	<i>Education</i>
Restorani i hoteli	98,6	96,3	100,0	111,6	<i>Restaurants and hotels</i>
Ostala dobra i usluge	99,1	98,8	100,0	107,3	<i>Miscellaneous goods and services</i>

11 – 2. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
PO GRUPAMA PROIZVODACONSUMER PRICE INDICES
BY GROUP OF PRODUCTS

2021 = 100

	2019	2020	2021	2022	
Hljeb i žitarice	96,7	98,1	100,0	131,6	<i>Bread and cereals</i>
Meso	96,6	99,0	100,0	114,5	<i>Meat</i>
Riba i plodovi mora	99,5	99,6	100,0	114,5	<i>Fish and other seafood</i>
Mlijeko, sir i jaja	97,1	97,9	100,0	128,1	<i>Milk, cheese and eggs</i>
Ulja i masti	73,8	76,8	100,0	131,0	<i>Oils and fats</i>
Voće	88,6	97,0	100,0	114,4	<i>Fruit</i>
Povrće	98,1	95,0	100,0	130,2	<i>Vegetables</i>
Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	93,5	95,2	100,0	118,2	<i>Sugar, jam, honey, chocolate and confectionery</i>
Ostali prehrambeni proizvodi	96,8	99,2	100,0	110,6	<i>Food products n.e.c.</i>
Bezalkoholna pića	98,3	98,4	100,0	111,0	<i>Non-alcoholic beverages</i>
Alkoholna pića	96,2	97,7	100,0	106,5	<i>Alcoholic beverages</i>
Duvan	93,6	96,5	100,0	104,0	<i>Tobacco</i>
Materijal za odjeću	95,8	96,0	100,0	110,8	<i>Clothing materials</i>
Odjeća	101,1	101,4	100,0	106,0	<i>Garments</i>
Ostali odjevni artikli i dodaci odjeći	97,7	99,9	100,0	106,0	<i>Other articles of clothing and clothing accessories</i>
Čišćenje, popravka i iznajmljivanje odjeće	98,6	99,5	100,0	100,6	<i>Cleaning, repair and hire of cloth.</i>
Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	100,6	100,4	100,0	102,0	<i>Shoes and other footwear including repair and hire of footwear</i>
Stvarne rente za stanovanje	100,7	100,5	100,0	106,4	<i>Actual rentals for housing</i>
Održavanje i popravka stanova	103,0	100,9	100,0	116,2	<i>Maint. and repair of the dwelling</i>
Snabdijevanje vodom i druge usluge vezane za stan	96,1	95,8	100,0	94,6	<i>Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling</i>
Električna energija, gas i ostala goriva	100,8	100,0	100,0	111,6	<i>Electricity, gas, and other fuels</i>
Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	99,4	98,8	100,0	104,1	<i>Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings</i>
Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	94,3	96,6	100,0	100,5	<i>Household textiles</i>
Aparati za domaćinstvo	100,8	100,2	100,0	106,5	<i>Household appliances</i>
Staklarija, pribor za jelo i kućne potrepštine	100,2	99,0	100,0	105,5	<i>Glassware, tableware and household utensils</i>
Alati i razne potrepštine za kuću i vrt	100,6	99,8	100,0	107,9	<i>Tools and equipment for house and garden</i>
Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	98,4	97,0	100,0	112,9	<i>Goods and services for routine household maintenance</i>
Zdravlje	97,5	98,7	100,0	104,9	<i>Health</i>
Kupovina vozila	103,4	103,4	100,0	102,4	<i>Purchase of vehicles</i>
Troškovi korišćenja i održavanja vozila	101,0	91,5	100,0	119,1	<i>Operation of personal transport equipment</i>
Usluge prevoza	96,0	98,3	100,0	110,6	<i>Transport services</i>
Komunikacije	100,8	100,3	100,0	99,9	<i>Communication</i>
Rekreacija i kultura	100,1	99,8	100,0	101,3	<i>Recreation and culture</i>
Obrazovanje	100,0	100,1	100,0	100,6	<i>Education</i>
Restorani i hoteli	98,6	96,3	100,0	111,6	<i>Restaurants and hotels</i>
Ostali proizvodi i usluge	99,1	98,8	100,0	107,3	<i>Miscellaneous goods and services</i>

11 – 3. INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA
INDUSTRIJSKIH PROIZVODAPRODUCER PRICE INDICES
OF INDUSTRIAL PRODUCTS

2021=100

	2019	2020	2021	2022	
UKUPNO	98,9	98,8	100,0	111,2	TOTAL
Vađenje ruda i kamena	100,9	99,5	100,0	112,9	<i>Mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	98,4	97,8	100,0	117,6	<i>Manufacturing</i>
Snabdijevanje el. energijom, gasom i parom	98,5	100,0	100,0	100,0	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Vađenje ruda i kamena	100,9	99,5	100,0	112,9	<i>Mining and quarrying</i>
Vađenje uglja	101,1	99,4	100,0	113,3	<i>Mining of coal</i>
Vađenje ruda metala	102,0	102,1	100,0	99,8	<i>Mining of metal ores</i>
Ostalo rudarstvo	98,5	99,2	100,0	111,6	<i>Other mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	98,4	97,8	100,0	117,6	<i>Manufacturing</i>
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	97,6	98,7	100,0	130,1	<i>Manufacture of food products</i>
Proizvodnja pića	96,6	96,7	100,0	103,1	<i>Manufacture of beverages</i>
Proizvodnja duvanskih proizvoda	102,9	95,4	100,0	98,5	<i>Manufacture of tobacco products</i>
Proizvodnja odjevnih predmeta	97,5	96,5	100,0	112,3	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Proizvodnja kože i predmeta od kože	99,3	100,0	100,0	-	<i>Manufacture of leather and leather products</i>
Proizvodi od drveta, plute i slično	97,0	96,8	100,0	110,8	<i>Manufacture of wood products, cork and similar</i>
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	93,8	94,7	100,0	105,5	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	99,3	99,7	100,0	100,3	<i>Printing and reproduction of audio and video</i>
Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	89,2	96,3	100,0	138,9	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizv. i preparata	101,9	100,0	100,0	98,7	<i>Manufacture of basic pharmaceutical products and preparations</i>
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	96,3	96,2	100,0	120,6	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	103,6	96,8	100,0	119,6	<i>Manufacture of other non-metal minerals</i>
Proizvodnja osnovnih metala	100,1	100,0	100,0	100,1	<i>Manufacture of basic metals</i>
Proizv. metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja	97,2	97,0	100,0	108,2	<i>Manufacture of metal products except machinery</i>
Proizv. mašina i opreme na drugom mjestu navedenih	99,8	100,0	100,0	100,0	<i>Manufacture of other machinery and equipment</i>
Proizvodnja namještaja	99,9	99,3	100,0	109,1	<i>Manufacture of furniture</i>
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	98,5	100,0	100,0	100,0	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	98,5	100,0	100,0	100,0	<i>Electricity, gas and water supply</i>

